

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

Inleiding

Over het verbond is in het verleden heel wat te doen geweest.

- ✓ Zijn er twee of drie verbonden?
- ✓ Heeft het verbond dat God met Israël had, afgedaan of is Israël nog altijd Gods verbondspartner?
- ✓ Welke betekenis heeft het verbond in de discussie rond kinderdoop en volwassendoop?
- ✓ Is de relatie die God met Israël aanging niet een heel andere dan zijn weg met de gelovigen vandaag?
- ✓ Komt het nu niet helemaal aan op de persoonlijke geloofsbeslissing van de mens waardoor hij of zij wordt ingelijfd in de gemeente, het lichaam van Christus?

Brandende vragen die in veel kerken tot – heftige – discussies leiden.

Dr. Jan Hoek heeft een boekje geschreven vanuit de verwondering dat de hoge God ons kleine mensjes de hand reikt en ons zijn vriendschap biedt. Ook in de 21^e eeuw zijn er jongere en oudere mensen die Gods verborgen omgang vinden en die zijn verbond en woorden als hun schatten beschouwen. Hoe is het mogelijk; Vriendschap met de Eeuwige, de Almachtige.

De bedoeling van dr. Hoek is om iets van de rijkdom van Gods verbond op het spoor te komen vanuit een zo onbevangen mogelijk luisteren naar een aantal teksten waarin Gods verbond met mensen centraal staat.

Boek

Kernteksten over het verbond. Serie schriftwerk.

Handreiking voor persoonlijke meditatie en gemeenschappelijke bijbelstudie

Auteur: Dr. J. Hoek

<https://www.bol.com/nl/p/kernteksten-over-het-verbond/666877712/>

Na de verdeling van de stof over vier bijeenkomsten sluiten we af met een serie literatuursuggesties en liederen die passen bij de bijbelgedeelten die worden behandeld in het boekje.

Bijeenkomsten

We verdelen de stof over vier bijeenkomsten.

1 ^e bijeenkomst	Hoofdstuk 2 – Het verbond in het paradijs Genesis 2 en 3 <ul style="list-style-type: none">✓ Het gaat in Genesis 1 t/m 3 over de schepping van hemel en aarde, over het paradijs en de eerste mensen, over de zondeval en de moederbelofte✓ Wat hebben wij ermee te maken wat er in die eerste hoofdstukken van de Bijbel staat?✓ Wat wordt er precies bedoeld met het beeld en de gelijkenis van God?✓ Wat zeggen deze hoofdstukken over de verhouding tussen God en mens?✓ Waarom hebben Adam en Eva een (krachtige) vrije wil ontvangen om het goede te kiezen en het kwade te verwerpen?
----------------------------	---

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

- ✓ Wat wordt bedoeld met het scheppingsverbond / het werkverbond? Welke elementen van een verbond treffen we al aan in deze hoofdstukken?
- ✓ Wat ging er mis aan het begin van de geschiedenis? Wat is er mis gegaan bij de zondeval?
- ✓ Wat is zonde in essentie?
- ✓ Welk wonderlijk initiatief heeft God genomen na de oorlogsverklaring van de mens?
- ✓ Verbreken van het verbond. Herstel van het verbond

Het verbond met Abraham **Genesis 12, 15 en 17**

- ✓ Zowel op grond van Gen. 3:15 als op grond van het Noachitische verbond (Genesis 9) kunnen we zeggen dat God 'iets heeft' met alle mensen
- ✓ Het gaat weer fout; de torenbouw van Babel. Is het een repeterende breuk?
- ✓ God maakt weer een nieuwe start en neemt het initiatief om Abram te roepen uit de stad Ur, dat ligt in het land dat wij tegenwoordig Irak noemen
- ✓ Is deze verkiezing van God oneerlijk? Hanteert God selectiecriteria?
- ✓ De verbondssluiting van de Here met Abram wordt beschreven in Genesis 15. Abram heeft nog geen vierkante meter grond tot zijn eigendom. Ook heeft hij nog altijd geen kind. Hij vertrouwt God, maar zijn vertrouwen zal wel aangevochten zijn..
- ✓ God hernieuwt en verduidelijkt de belofte die Hij al eerder aan Abram heeft gedaan. Op dat gegeven Woord volgt het teken waarom Abram had gevraagd (een rokende oven en vurige fakkel)
- ✓ Gods verbond is geen afspraak tussen twee gelijkwaardige partners, geen contract tussen twee partijen op gelijk niveau. Het verbond met een mensenkind wordt eenvoudig door de Here geponeerd
- ✓ God zoekt de mens. Hij wacht niet op ons initiatief, evenmin op onze prestatie
- ✓ De vervulling van de belofte hangt niet evenzeer van Abram af als van God. Abram hoeft zich alleen maar vast te klampen aan de genade van die God die zelf voor de volle 100% voor de waarheid van zijn Woord en de vervulling van zijn belofte instaat
- ✓ Tussen Genesis 15 en 17 ligt een donkere tijd in het leven van Abram. In diens 100^e levensjaar verschijnt de Here aan Abram
- ✓ De Here komt met beide handen vol beloften. Het leven van Abraham is vol van Gods bemoeienissen. Dat mogen we ook uitbreiden tot het nageslacht van Abraham, het volk van Israël
- ✓ Het natuurlijk nageslacht van Abraham, het volk van de Joden, heeft een bijzondere positie gekregen
Vers 7 maakt duidelijk dat de God van het verbond zich niet alleen aan Abraham verbindt, maar ook aan diens nageslacht. Het zaad van abraham wordt in het verbond opgenomen. Abrahams hele hebben en houwen. De kinderen horen er dus ook bij, al kunnen zij niet geloven en nog niet bidden

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Geldt dit alleen voor het natuurlijke nageslacht van Abraham? Of ook voor de kinderen van de gelovigen uit de heidenen? Wanneer bent u een kind van Abraham? ✓ 'Wandel voor mijn aangezicht en wees oprecht'. De Here wil met hem spreken als met een vriend
2 ^e bijeenkomst	<p>Het verbond bij de Sināi Exodus 19 en 24</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ In Exodus 6 beloofde de Here aan Mozes de verlossing van Israël. Drie grote weldaden noemt God daar ✓ Mozes wordt in Exodus 19 op de berg bij God geroepen. Daar krijgt hij Gods bedoeling te horen die hij op zijn beurt moet doorgeven aan het volk ✓ Door te herinneren aan zijn weldaden, zijn uitredding en trouwe zorg, geeft God aan dat het volk niet neutraal tegenover Hem staan. Ze hebben hun vrijheid, hun hele bestaan aan Hem te danken. Hij wil Israël maken tot zijn bijzondere bezit ✓ Juist omdat God zijn verbond met de aartsvaders niet vergeten was, ontfermde Hij zich over hun nageslacht. Hij wil van dat slavenvolk uit Gosen een volk maken dat een priesterlijke taak mag vervullen ✓ In de eerste weken en maanden na de uittocht tekent zich zo al af wat in al die woestijnjaren steeds ernstige vormen heeft aangenomen: het ongeloof en de ongehoorzaamheid van het volk ✓ Wanneer de Here in verbond treedt met Israël en met ons, dan staan wij niet met de God van het verbond op hetzelfde niveau. God is in de hemel en wij zijn op de aarde. In Exodus 19 komt dat ook indringend naar voren ✓ Er waren meerdere begeleidende tekenen van een theofanie, dat wil zeggen: een Godsverschijning. Zelfs Mozes die niet voor een kleintje vervaard was en die I zoveel met God had meegemaakt, wist zich zo klein en nietig als een grassprietje bij het laaiende vuur van de majesteit van God (Hebreeën 12:20) ✓ Waarom dit angstaanjagende schouwspel? Waarom kwam de Here niet op een veel vriendelijker manier naar het volk toe? Het ging toch om een verbondssluiting? Het is een wonder van genade dat de hoge en heilige God zich met nietige en zondige mensen inlaat. Dat moeten die mensen dan ook heel goed beseffen ✓ Vanaf Exodus 20:18 lezen we het antwoord op de vraag waarom het er bij de Sināi zo aan toe moest gaan. ✓ Volgens de uitleg van Mozes gaat het bij de Sināi om goddelijke pedagogiek, om hemelse opvoedkunde door middel van aanschouwelijk onderwijs. ✓ Waarom is dat onderwijs van onze verdorvenheid en de heiligheid van God onmisbaar voor ons? Op de leerschool van de Heilige Geest krijgen we ditzelfde onderwijs. De Geest overtuigt ons van zonde, gerechtigheid en oordeel (Johannes 14) ✓ De rokende berg Sināi is een voorafschaduwing van het vuur van Gods gericht op de jongste dag, de grote oordeelsdag die wij in het vooruitzicht hebben ✓ In Exodus 24 zien we enkele tientallen mensen de berg opklimmen. Deze mannen klimmen op tot God. Deze 74 gaan namens allen en iedereen. 'En zij zagen de God van Israël'. Ze zagen iets van het

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

	<p>afschijnsel van zijn heerlijkheid. Ze hebben een glimp van goddelijke heerlijkheid opgevangen</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Deze vertegenwoordigers van Israël konden God zien zonder dat het hun leven kostte. Integendeel, het was veilig bij God. Zij aten en zij dronken, nadat zij God gezien hadden. Ze brachten een brandoffer. Het was ook een vredeoffer om op te eten voor Gods aangezicht. Dat is de maaltijd van het verbond, die de nauwe band tussen God en zijn volk laat zien ✓ Die maaltijd op de Sinai kunnen we vergelijken met het Heilig Avondmaal. De gelovigen mogen naar voren komen en heel dicht bij de Here zijn. Deze maaltijd in Exodus 24 wijst ook vooruit naar het eeuwige feest van God, de bruiloft van het Lam. ✓ Het gaat God via Israël om de hele wereld. Denk aan Jesaja 25 waar we lezen dat de Here op de berg Sion een feestmaal aanricht voor alle volken ✓ Exodus 24. Tot tweemaal toe spreekt het volk uit dat het van harte bereid is om de God van het verbond te gehoorzamen ✓ Met het oog op de voorbereiding van het feest van God waarvoor wij zijn uitgenodigd kunnen we veel leren uit Exodus 24 ✓ In Hebrreeën 9 wordt erop teruggegrepen dat Mozes al het volk bij de verbondssluiting met bloed heeft besprenkeld ✓ Besprenkeling met het bloed van Christus is essentieel. Evenals het ja-woord geven aan God, het verlangen om Hem te dienen
3 ^e bijeenkomst	<p>Een nieuw verbond Jeremia 31: 31-34</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ In Jeremia 31 belooft de Here door zijn profeet Jeremia een nieuw verbond te maken met zijn volk Israël. In welke zin wordt hier het woord 'nieuw' gebruikt? ✓ Met recht en reden had Hij definitief een streep kunnen zetten door zijn relatie met Israël, maar Hij deed dat niet (Johannes 3:16) ✓ In vers 32 wordt het verbond genoemd dat God met de vaders gesloten heeft. Door het OT heen lezen we steeds over verbondsbreuk en verbondsvernieuwing (Exodus 34, Jozua 24, 2 Koningen 23) ✓ In scherpe oordeelsprediking heeft Jeremia het verbondsvolk de wacht aangezet. Het is hem vaak zwaar gevallen dat hij zo scherp moest zijn. Vele hoofdstukken lang staan in het teken van oordeel en gericht ✓ Met name in het 'troostboekje van Jeremia' (hoofdstuk 30 t/m 33) komt de heilsprediking naar voren. Een vernieuwing van het verbond met Abraham ✓ In welke opzichten zal het nieuwe verbond het oude verbond overtreffen? ✓ Het nieuwe verbond houdt niet in dat er zwaardere wetten worden opgelegd en hogere eisen worden gesteld. Nee, Jeremia profeteert dat de Here dieper dan ooit tot de mensen zal afdalen. ✓ Wat is de inhoud van dit nieuwe verbond en wat is het verschil met vroeger? We zouden hier kunnen spreken van een Pinksterbelofte. Deze belofte is te vergelijken met die in Ezechiël 36:27 en 27. Het is de Heilige Geest die het granieten hart van ons week en teer maakt.

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

Die Geest is ook de pen die God hanteert om zijn geboden in ons hart te schrijven

- ✓ Hoe moeten we ons dat voorstellen?
- ✓ Omdat we de Koning hartelijk liefhebben zijn geboden dan niet een juk waaraan we ons al zuchtend onderwerpen, maar een landschap waarin we met vreugde wandelen. Het gaat hier om het werk van de 'wedergeboorte'(Dordtse Leerregels III-IV, 12)
- ✓ Hier is het verbond ten volle tweezijdig geworden. Er komt een tijd dat de mensen elkaar niet meer behoeven op te wekken 'Ken de Here'.
Ook aan het begin van de 21^e eeuw is het zover nog niet, ook al is het waar dat alle oprechte gelovigen profeten, priesters en koningen mogen zijn. Toch leven we nu in de tijd van dat nieuwe verbond (2 Korinthe 3)
- ✓ De vervulling van de Pinksterbelofte gaat door! De Geest is voor iedereen beschikbaar, wie hij of zij ook is. Pas op de nieuwe aarde zal het volkomen vervuld zijn dat elk mens echt en voluit de Here zal kennen. Dan zijn er geen kerkdiensten, catechisaties, christelijke scholen en evangelisatieacties meer nodig
- ✓ Aan het slot van vers 34 lezen we hoe het mogelijk is dat de Here een nieuw begint maakt met zijn verbondsvolk Israël. De grond daarvan ligt niet daarin dat het volk beterschap heeft betoond of zo'n diep berouw heeft betoond. De weg is dat God de zonde vergeeft en de schuld uitdelgt
- ✓ De naam van Jezus Christus wordt in Jeremia 31 niet genoemd. Leg er maar andere profetieën naast (Jesaja 42:6). Jezus heeft zelf de lijn doorgetrokken vanuit Jeremia 31 naar Hemzelf (Lucas 22:20)
- ✓ Het Heilig Avondmaal wordt de tafel van het verbond genoemd, de maaltijd van het nieuwe verbond

Jood en heiden in één verbond

Efeze 2: 11 – 3:6

- ✓ De vraag kan worden gesteld of het nu wel terecht is dat in de christelijke gemeente kleine kinderen die van toeten noch blazen weten al gedoopt worden. In verschillende evangelische kringen wordt de kinderdoop met beslistheid afgewezen. In de meeste kerken wordt de kinderdoop gehandhaafd, maar toch met meer aarzeling dan vroeger het geval is
- ✓ Waar wordt in het NT geleerd dat kleine kinderen als teken van het verbond de doop moeten ontvangen, precies zoals onder het gelovige Israël de jongetjes van acht dagen oud besneden moeten worden? IS spreken over de doop in plaats van de besnijdenis niet een verkapt stukje 'vervangingstheologie'?
- ✓ De vraag achter deze vragen is deze: behoren de heiden-christenen tot hetzelfde verbond als de Joden (Psalm 105)? Of zijn er toch twee volken van God, namelijk Israël en daarnaast de christelijke gemeente? Mogen we stellen dat wij als heidenen door het geloof in Israël zijn ingelijfd, zoals de berijming van psalm 87 zegt?
- ✓ Om een antwoord te krijgen op deze vragen is het van groot belang de hoofdstukken Efeze 2 en 3 goed te begrijpen. Op de pagina's 65 t/m 75 gaat dr. Hoek breed op deze vragen in

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

	<ul style="list-style-type: none">✓ De omheining geslacht (Efeze 2:14). Tussen Israël en de heidenvolken was als het ware een scheidsmuur opgesteld✓ De verborgenheid die eeuwenlang niet onthuld werd is pas nu echt geopenbaard en het mag nu overal van de daken gepredikt worden. Het grote heilsplan van God om in de volheid van de tijd de scheidingsmuur tussen Israël en de volken weg te nemen en Jood en heiden samen te brengen in het ene lichaam van Christus (2: 13-19)✓ Drie kernwoorden. Als heidenen zijn we mede-erfgenamen, medeleden van hetzelfde lichaam en mede-deelgenoten van zijn beloften (Efeziërs 3:6). Het is van de allergrootste betekenis om 'in Christus' te zijn. Wat dat betekent is heel mooi uitgedrukt in het beeld van de wijnstok met de ranken (Johannes 15)✓ Dit alles heeft ook grote invloed op de horizontale relatie tussen de gelovigen onderling✓ In de woorden van 3:6 horen we blijvende bescheidenheid terug. Mede-erfgenamen, samen met de eerste erfgenamen, de Joden. Telkens wordt onderstreept: eerst de Jood en dan de Griek. De Joden zijn vanouds de erfgenamen en de heidenen zijn er later bijgekomen. Dat is een onomkeerbare volgorde vanwege Gods keuze waarop Hij niet terugkomt. Dat betekent dat we als heidenchristenen niet voluit gemeente kunnen zijn zonder zicht te hebben op Israël✓ Schuldig verleden. We beseffen met elkaar dat hier een grote, eeuwenlang opgestapelde schuld ligt aan de zijde van de christelijke kerk. De moordpartijen van de kruisvaarders, de brandstapels van de Inquisitie, de concentratiekampen van Dachau en Treblinka zouden niet mogelijk zijn geweest als de heiden-christenen beter naar Paulus hadden geluisterd✓ Niet zonder Israël. 'Wij heidenen mogen in Christus bij Israël horen. We bedoelen dan dat we met de Messiasgelovige Joden behoren tot het ene lichaam van Christus en dat we dan ook geestelijke kinderen van Abraham zijn en daarom nu mogen behoren tot datzelfde verbond dat God met Abraham en zijn zaad heeft opgericht✓ Uiteindelijk heeft God niet twee volken, maar één volk. De kerk van alle tijden die vergaderd wordt uit Israël en de volkeren, 1 kudde onder 1 herder
4 ^e bijeenkomst	<p>De beloften voor de kinderen van het verbond Handelingen 2:39</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Pinksteren is bij uitstek het feest van Gods verbond. Vanouds was het Pinksterfeest voor de Joden het feest van de voltooide oogst én van de dankbare herdenking van de gave van de wet bij de verbondssluiting op de Sinaï✓ In de christelijke gemeente heeft dit alles een extra dimensie gekregen. Met Pinksteren wordt de oogst van Christus' reddingswerk binnengehaald. God en mens zijn weer verenigd. God is weer komen wonen onder de mensen✓ Bij het tempelgebouw raakten veel mannen en vrouwen in geestvervoering en begonnen hardop te spreken in allerlei talen (geweldig geluid, verdeelde tongen als van vuur). Wat is hier aan de hand?

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

- ✓ Petrus haalt de bekende profetie van Joël aan (Joël 2). In de beloften uit Joël 2 valt het woord 'uitgestort' op. Het beeld van de stortbui is bekend. Een uitstorting van liefde en ontferming. Waarmee houdt het royale van Pinksteren verband? Zeker ook met het offensief dat God uitoefent in het laatst der dagen.
- ✓ Vanuit Pinksteren valt alle nadruk op de wereldwijde verkondiging. De Geest komt erin mee. In zendingswerk, evangelisatiewerk, kinder- en jongerenwerk
- ✓ Het werk van God is niet te keren, omdat Hij erover waakt. De Geest doorbreekt de grenzen die door mensen zijn gemaakt
- ✓ Pinksterfeest is vooral een jeugdfeest. De Geest wil het liefst in kinderharten, jongens- en meisjesharten wonen. Zeker, ook bij ouderen, maar heel bijzonder komt de Geest voor de jeugd. De Geest zorgt voor het feest van de hoop en de grote Toekomst
- ✓ De Geest doorbreekt de grenzen die door mensen zijn gemaakt (tussen generaties, sociale en maatschappelijke grenzen)
- ✓ De verschrikkingen waarvan Joël 2 melding maakt komen neer op de hoofden van de vijanden van God en van zijn volk. De signalen van de eindtijd zijn alarmsignalen en doen als zodanig een appèl op ons. Voordat de stralende dag van de Here komt zult u dekking en bescherming moeten zoeken. De rechter van hemel en aarde staat voor de deur
- ✓ Vlucht naar de schuilkelder Christus en je zult behouden worden (Romeinen 10:12)
- ✓ De opdracht van christenouders. Het is de opdracht van christenouders hun kind hierover te vertellen. Gods liefde in Christus. De enige troost in leven en in sterven. Op de vaste bodem van Gods beloften en in het perspectief van Gods koninkrijk mag de christelijke opvoeding staan (psalm 90)

Leven met de God van het verbond

Psalm 50

- ✓ Oefening, training in het dienen van God; dat is van zondag tot zondag aan de orde. Dit is ook de kernvraag van psalm 50. Het gaat daar om het zuivere dienen van God. De dienst waar God werkelijk van gediend is
- ✓ Het gaat in deze psalm om het leven in het verbond
- ✓ Leven in het verbond met God, hoe gaat dat, hoe moet dat? Om te beginnen moeten we de Here dan echt kennen. Anders kunnen we niet weten wat Hij van ons verlangt
- ✓ God echt kennen. Dat is de grondvoorwaarde voor het leven in het verbond. Hier ontbrak het kennelijk aan bij het volk van Israël in de dagen van de dichter Asaf
- ✓ Wat is het punt waarop het vast zat in Israël, waardoor de verbondsverhouding overschaduwde werd en waardoor God en zijn volk van elkaar dreigden te vervreemden? Er was een verkeerde visie op God gekomen bij het volk: 'Ik doe wat voor jou en jij doet op jou beurt weer wat voor mij'. Hier is alle ontzag voor God ver te zoeken

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

	<ul style="list-style-type: none">✓ In de meest heldere en krasse taal maakt God duidelijk hoe ver het volk op een dwaalspoor is geraakt met dergelijke gedachten (verzen 8-13)✓ De gedachte van wederzijdse afhankelijkheid leefde. God heeft onze offers nodig en is dus van ons afhankelijk. Wij op onze beurt hebben Gods zegen nodig en zijn dus van God afhankelijk✓ De Here zal hen om hun offers niet straffen. Maar het erge is dat dit volk meent dat God daarmee maar tevreden moet zijn. Hoe vaak gaan wij niet in de fout doordat we menen God tevreden te kunnen stellen met bepaalde godsdienstige vormen?✓ In het leven van het verbond is het van fundamentele betekenis dat wij onze plaats kennen. God alleen is God en wij zijn mensjes voor zijn aangezicht. Het is een wonder dat Hij in Christus 'God met ons' wil zijn✓ Waar de Here naar zoekt en vraagt dat is dankbaarheid. Dat is een zaak van het hart, maar dankbaarheid wil zich ook uiten en komt naar buiten in bepaalde daden (vers 13). Het gaat God om de liefde van ons hart (Lucas 15)✓ Offert dank aan God en betaalt de Allerhoogste uw geloften. De Heilige Geest leert ons opzien naar de Gekruisigde en doet ons belijden dat wij Hem hard nodig hebben. Wanneer we een dankoffer aan God brengen, zullen we ook geloften doen. Beloven te breken met wat in ons leven zondig is. Een plechtige belofte om in Gods kracht niet ongehoorzaam, maar gehoorzaam te zijn✓ In vers 15 wordt nog meer gezegd over het oprechte leven in het verbond dat de Here van ons vraagt en waarin Hij zich verheugt. God is niet alleen bereid ons te helpen, Hij roept ons ertoe op en dringt er bij ons op aan hulp van Hem te verwachten✓ Kent u het telefoonnummer van God/ Dat is 5015, Psalm 50:15. 'Ruf Mich an', telefoneer naar Mij. Gods telefoonnummer, dag en nacht bereikbaar, talloos veel lijnen'✓ In vers 23 gaat het om de eenheid van belijden en beleven, van woord en daad, van mond en hart en handen en voeten. We mogen ons niet tevreden stellen met een godsdienstig vernisje aan de oppervlakte

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

Literatuur

1). Genesis voor iedereen, deel 1 en 2

Auteur: John Goldingay

<https://clcnederland.com/product/deel-2-john-goldingay-9789051945027>

2). Woord, water en wijn, twee hoofdstukken over verbond en doop

Veel aandacht voor Genesis 12,15,17 en Handelingen 2:38,39, Efeziërs 2, Romeinen 4

Auteur: dr. C. Trimp

Te koop via boekwinkeltjes.nl

3). Gaan in het spoor van de Bijbel, Genesis

Auteur: dr. J. Douma

<https://www.bibliotheek.nl/catalogus/titel.267646062.html/genesis/>

4). Zo is God, een portret in veertien gezichten

Hoofdstuk 3 – De God die zijn eigen overeenkomsten opstelt (Gen. 12,15,17,22)

Auteur: D.A. Carson

<https://clcnederland.com/product/zo-is-god-da-carson-9789051944099>

5). Bijbelcommentaar op Genesis en Exodus

Auteurs: dr. M.J. Paul e.a.

<https://www.hertog.nl/artikel/9789077651018/Genesis-Exodus---deel-1/>

6). Verkenningen in Exodus, serie 'Bijbel en exegese'

Auteurs: M.J. Paul, Andries Knevel e.a.

<https://www.boekwinkeltjes.nl/s/?q=verkenningen+in+exodus&t=1&n=1&from=header>

7). Gaan in het spoor van de Bijbel, van Egypte naar Kanaän

Auteur: dr. J. Douma

<https://www.bibliotheek.nl/catalogus.catalogus.html?q=exodus%20jochem%20douma>

8). Preek over Jeremia 31:31-34

Auteur: ds. Wim van der Schee

<https://wvdschee.home.xs4all.nl/prk/24jer313134.html>

9). Preek over 'de schatkamer van het nieuwe verbond' n.a.v. Jeremia 31

Auteur: ds. H. Paul

<https://www.prekenweb.nl/nl/Preek/Open/22168>

10). The message of Jeremiah

Author: Christopher Wright

<https://www.hertog.nl/artikel/9781783590322/z/?sqr=christopher%20wright&>

11). Efeziërs, Gods nieuwe mensheid

Auteur: ds. F. van Deursen

<https://www.boekwinkeltjes.nl/b/114266426/Efeziërs-Gods-nieuwe-mensheid/>

12). Diverse werkvormen 'samen kerk van Christus zijn', n.a.v. Efeziërs 2: 19

Auteur: ds. Jos Douma

<http://www.josdouma.nl/bronwater/Bronwater%2020040912.pdf>

13). Preken over Efeziërs 2 en 3

Auteur: ds. Rutger Heij

<https://www.rutgerheij.nl/bijbelboeken/efeziërs>

14). Ambassadeurs in Jeruzalem. Bijbelstudies over Handelingen 1-8

Auteur: ds. W. Wierenga

<https://www.boekwinkeltjes.nl/b/189250581/Ambassadeurs-in-Jeruzalem-Bijbelstudie/>

Module 'het verbond van God met Israël en met de gelovigen'

Boeken specifiek over het thema verbond

1). Lichtende verbintenissen, Gods verbonden met mensen

Auteur: ds. Joh. Francke

<https://www.christelikemedia.org/sites/default/files/fokus/Lichtende%20Verbintenissen%20-%20J.%20Francke.pdf>

2). Zijn vast verbond

Studies over bijbelse verbonden in het licht van buitenbijbelse verdragsteksten

Auteur: ds. G. van Rongen

Te koop via boekwinkeltjes.nl

3). Eeuwige vriendschap – over de waarde van Gods verbond

Dr. J. Hoek en prof. W. Verboom

<https://www.bol.com/nl/f/eeuwige-vriendschap/30527682/>

Muziek

1). De doop

<https://kerkliewiki.nl/Doop>

2). Kerk en gemeente

https://kerkliewiki.nl/Kerk_en_gemeente

3). Abraham

<https://kerkliewiki.nl/Abraham>

4). Kinderen

<https://kerkliewiki.nl/Kinderen>

5). Verbond

<https://kerkliewiki.nl/index.php?search=verbond&title=Speciaal%3AZoeken&go=OK>

6). Verwijzingen in de psalmen naar Abraham

<https://psalmboek.nl/zoeken.php?q=abraham>

7). Verwijzingen in de psalmen naar verbond

<https://psalmboek.nl/zoeken.php?q=verbond>

8). Verwijzingen in de psalmen naar de heidenen

<https://psalmboek.nl/zoeken.php?q=heidenen>

9). Lieder en bij het bijbelboek Joël

<https://kerkliewiki.nl/Jo%C3%ABl>

10). Lieder en bij het bijbelboek Efeziërs

https://kerkliewiki.nl/Brief_aan_de_Efezi%C3%ABrs

11). Psalm 50 – Miserere Mei Deus

<https://www.youtube.com/watch?v=ptWlIbBqHCo>

12). Samenzang psalm 50:1 en 2

<https://www.youtube.com/watch?v=LLm4cQMp1-E>

13). Orgelbewerking over psalm 50 – Sietze de Vries

<https://www.youtube.com/watch?v=mog65qaRRtY>